

XII. FEJEZET

Ülőröplabda

Írta

Lukáts György

Nádas Pál

Akik ülve röplabdáznak

Az ülőröplabda nemzetközi fejlődése

A mozgásukban sérült emberek számára már 1939 előtt is létezett sporttevékenység, de igazában a második világhéást követően a háborúban megrokkant emberek nagy száma vezetett a sportnak mint kezelési és rehabilitációs eszköznek az alkalmazásához, különösen a német, brit és amerikai kórházakban ápolt sérültek és rokkantak körében.

1944-ben dr. Ludwig Guttmann a London melletti Stoke Mandeville-i Kórházban Országos Gerincesérülési Központot hozott létre. A rendszeres sportot beépítette pácienseinek kezelésébe, és ezzel azt az orvosi, majd később a társadalmi rehabilitáció szerves részévé tette.

Az első nemzetközi játékot Stoke Mandeville-ben 1952-ben rendezték meg, amikor az angol és holland háborús sérültek mérték össze erejüket. E kezdeti időben az atlétika, úszás mint egyéni, a német Sitzball (ülőlabda) mint csapatsport szerepelt műsoron.

A hollandok nem találták megfelelőnek a Sitzballt a mozgáskorlátozott emberek számára, és egy új labdajátékot terveztek ki, amely hasonlított a röplabdához, de ülve játsszák.

Ezt a játékot ülőröplabdának nevezték el.

1957-ben megrendezik az első holland ligaversenyt, amelyre már pályaméretet, hálomagasságot és érintési szabályt alkotnak. Az ülőröplabda-szabályzat a Sitzball és a röplabda szabályaihoz ered, és 1980-ig egyre jobban a röplabdázás szabályaihoz közelít.

1980-ban a hollandiai Arnhem rendezi – a Szovjetunió és Moszkva helyett – a VI. paralimpiát, és ekkor kerül az ülőröplabda a paralimpia programjára. A mozgáskorlátozottak kezdetektől a mai napig a röplabdajátékot játsszák állva (Standing Volleyball) és ülve (Sitting Volleyball) is.

A fejlődés igen gyors volt. 1981-ben megalakul az ISOD (International Sports Organization for Disabled), a Mozgáskorlátozottak Nemzetközi Sportszövetségének röplabdával foglalkozó bizottsága, amely megalkotja saját szabályozó és versenyrendszerét. Feladatául tűzi ki, hogy minél több országban játsszák a röplabdát. Megszervezi és rendszeressé teszi az Európa-, világ- és paralimpiai játékokat, meghatározza a kvalifikáció rendszerét. 1980-ban mindössze öt európai országban ülőröplabdáztak, míg ma, 1996-ban a kontinens huszonöt országában ülőröplabdáznak férfiak és 1993-tól már nyolc országban a nők is. Az ISOD röplabdabizottsága 1990-től az IPC (International Paralympic Committee) Nemzetközi Paralimpiai Bizottság megalaku-

lását követően a kerekesszékes kosárlabda vagy teniszszövetséghez hasonlóan megalakítja a World Organization Volleyball for Disabled-et (WOVD), Mozgáskorlátozottak Röplabda Világszövetségét.

A mozgáskorlátozottak röplabdáért felelős ISOD-bizottságában majd az azt felváltó WOVD-szövetségnek dr. Plesa István 1985-től 1994-ig minősítő orvosa, míg Rádi Gyula 1985-től 1996-ig technikai igazgatóként működik e sportág felmelkedéséért.

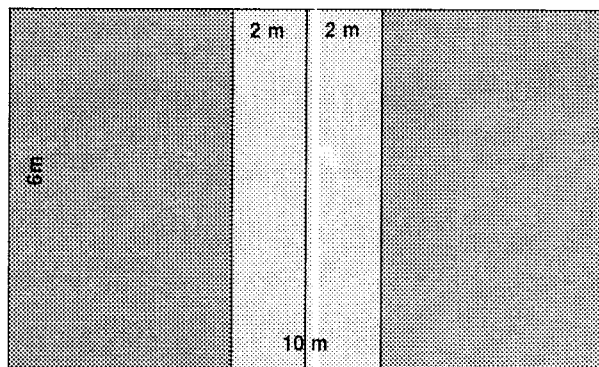
A világ-, Európa- és paralimpiai játékokat évről évre magasabb színvonalon játsszák. A játékot ma már a WOVD által minősített, magasan kvalifikált játékvezetők irányítják. A nemzetközi minősítésű bírói stábnak több magyar játékvezető is tagja, akiket rendszeresen meghívnak nemzetközi porondra vezetni. Az ülőröplabda játékszabályzata megegyezik a Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB) által lefektetett szabályokkal az alábbi módosítások kivételével:

A játékpálya mérete:

10x6 m (2 db 5x6 m-es térfél)
2 m támadási vonal

A háló méretei:

magasság: 115 cm
szélesség: 80 cm
hosszúság: 650 cm
antenna: 80 cm

Az ülőröplabda játékszabályzata mindig követi a FIVB szabályzatát. A játékban csak azok vehetnek részt, akik mozgásukban valamilyen mértékben korlátozottak. Mivel a kéz használata mind a helyzetváltoztatáskor, mind a labdával való érintkezéskor igen fontos, ezért elsősorban alsóvégtag sérültek (amputáltak vagy benuktak) játszhatják, de nem lehet kizáró ok a kéz, vagy más sérültség sem. Az ülőröplabdajáték igen lényeges eleme a talajon ülő testhelyzetben történő labda nélküli hely- és helyzetváltoztatás, ami a játékba avatkozás előkészületét jelenti. A játékpályán történő ülő helyzet nem jelent helyhezköttöttséget, mozdulatlanságot. A játék közben a labda követése a talajon való mozgással, helyzetváltoztatással történik. El kell érni, hogy a játékos az ülő helyzetben minél gyorsabban tudja helyét változtatni úgy, hogy mozgása közben kezével, karjával bármikor eredményesen tudjon játékba avatkozni. Mára már a magas technikai tudás, a labda nélküli taktikai rendszerek (helyváltoztatások) támadásban és védekezésben teszik látványosabbá a játékot.

Az ülőröplabda hazai fejlődése

Hazánkban a mozgáskorlátozottak intézményes fejlesztése 1903-tól számítható, amikor a Deák Ferenc Szabadkőműves Páholy megalapítja a Nyomorék Gyermekek Menhelyét és Egyletét. A '30-as években már komplex rehabilitációs intézményként működik mint Nyomorék Gyermekek Országos Otthona. Az otthonban fontosnak tartják és bevonják a sporttevékenységet a rehabilitációs folyamatba. Így történhetett, hogy 1929-ben megalakult a mozgáskorlátozottak első hazai sportegyesülete, a Nyomorékok Sport Egyesülete (NYSE), ahol asztaliteniszből, labdarúgásból, atlétikából és sakkból vetélkednek az otthon lakói.

Évszám	Paralimpiai bajnok	Világbajnok	Európa-bajnok
1980	Hollandia		
1981			Hollandia
1982			
1983		Hollandia	
1984	Hollandia		
1985		Irán	Hollandia
1986		Irán	
1987			Hollandia
1988	Irán		
1989		Hollandia	
1990		Irán	
1991			Hollandia
1992	Irán		
1993			Norvégia
1994		Irán	
1995			Magyarország
1996	Irán		

A második világháborút követően a szervezett sporttevékenység megszűnik, és csak 1970-ben szerveződik újra, amikor a Nyomorék Gyermek Országos Otthonának jogutódintézményében, a Mozgásjavító Általános Iskola és Nevelőotthon, az akkori igazgató, Zsótér Pál közreműködésével megalakul a kétszeres olimpiai bajnok, láb-szárampuált vízilabdázóról, Halassy Olivérről elnevezett sportegyesület az otthonban lakó mozgáskorlátozott fiatalok részére.

A mozgáskorlátozottak Halassy Olivér SC (HOSC) működésének kezdetekor az ülőlabda (Sitzball)-röplabda keverékből kialakult szabályok szerint játszottak kedvtelésből, önmaguk szórakoztatására. E csapatjáték a kezdeti időben a közös játszadozás mellett fontos szerepet töltött be a mozgáskorlátozottak társadalmi kapcsolataiban.

Az egyesület első nemzetközi spartakiádján, 1971-ben Gödöllőn svéd mozgáskorlátozott sportolók megmutatják, ők hogyan játszzák az ülőröplabdát, a németek pedig a Sitzball (ülőlabda)-játékot mutatják be az érdeklődőknek.

A Mozgásjavító Általános Iskola tanulóinak kedvelt játéka volt a kézfoci. A német nyelvterületről érkezett az ülőlabdajáték a svédek-től pedig a holland típusú ülőröplabda. E három játékból ötvöződött az ülőröplabda szabálya, amit 1971-től 1980-ig játszottak. A pálya mérete 8x10 méter volt, és a 6-6 játékosnak állandó helye volt az első, illetve a hátsó sorban, támadó vagy védő feladatokkal. A labda nélküli mozgás, helyváltoztatás, illetve helycsere nem volt, de erre nem is volt szükség. A talajon történő gyors helyváltoztatást nem alkalmazták, mivel a játékosok a szabályok szerint közvetlenül egymás után akár kétszer is érinthették a labdát. E szabály alkalmazása azt jelentette, hogy a játékos akár saját magának is feladhatta ütésre a labdát, amelyet fogadott az ellentérfélről vagy társától, vagy azt továbbíthatta játéktársának. A csapat így akár 3x2 érintés kihasználása után juttatta át az ellentérfélre a labdát.

A HOSC 1970-es megalakulását követően megszerveződött a miskolci Akarat SC, majd 1973-ban a szombathelyi Vasakarat SC egyesület; később az egriek és a pécsiek is elkezdtek ülőröplabdázni. Az első összecsapások a klubok közötti alkalmi találkozók után a kétvétenkénti Savaria Kupa adott játéklehetőséget. A Vasakarat sportolói Ausztriába és az NSZK-ba is eljutottak, a HOSC sportolói az NDK-ban játszottak nemzetközi Sitzball (ülőlabda)-tornán. E külföldi utakról hazatérve már hozták a sportolók híreket az ülőröplabdajáték új, kialakuló szabályairól.

Az 1980-as évek elejére az egyesületek kialakították saját nemzetközi kapcsolataikat. E kapcsolatok azt is eredményezték, hogy különböző szabályfüzetek, újságok kerültek a sportolók és sportvezetők kezébe. Így történt, hogy egy jugoszláv kiadvány hátoldalán találtunk egy ülőröplabdapálya-ábrát és szabálymagyarázatot. E nagyon rövid szabálymagyarázat alapján és az akkori ismeretek birtokában a HOSC elnöksége megbízta Csík Jánost és Nádas Pált, hogy készítse el a hazai ülőröplabda játékszabályát úgy, hogy az a lehető legkevésbé térjen el a röplabda játékszabályától, mert hiszen ha egy játékszabályt módosítanak, akkor az csak olyan mértékben tehető, hogy a játék eredeti szépsége megmaradjon.

Az új szabályzat a meglévő tapasztalatok, a külföldről származó ismeretek, illetve a Röplabdajáték szabálykönyve alapján készült el. 1980-ban Budapesten rendezett egynapos próbajáték, majd a szombathelyi Vasakarat SC által rendezett Savaria Kupa versenyei óriási sikerrel zárultak és felvetődött a rendszeres bajnokság rendezésének gondolata.

Az 1970-es újrakezdés után a klubok nemzetközi kapcsolata, külföldi versenylehetőségei, a paralimpiai mozgalomhoz való csatlakozás érdekében folytatott tárgyalások eredményeképpen 1977-ben az OTSH életre hívja a Mozgáskorlátozottak Testnevelési és Sportbizottságát (MTSB), amelynek feladataul csak a nemzetközi koordinációt jelöli ki. Az MTSB a sporthivatal felügyelete alatt működött. Az OTSH-tól való függőség megszűnésének, az önállóság megteremtésé-

nek első állomását az 1981-ben megalakult Mozgáskorlátozottak Egyesületének Országos Szövetsége (MEOSZ) jelentette. 1984-től már a MEOSZ szervezi a hazai és nemzetközi sportprogramokat 1989-ig, amikor megalakul a Magyar Mozgáskorlátozottak Sportszövetsége.

Az első két próbatorna után a Mozgáskorlátozottak Testnevelési és Sportbizottsága (MTSB) hivatalosan elírt feladatától eltérően nem kérve engedélyt az akkori OTSH-vezetéstől, meghirdette első hazai országos bajnokságát ülőröplabdában.

Az első ülőröplabda országos bajnokság 1981-82-ben négy csapat részvételével indult, négy, körmérkőzéses torna keretében. Minden csapat a saját otthonában rendezett egy-egy körmérkőzéses játéknapot. A mérkőzések két nyert játszmaig tartottak.

Az első torna Budapesten, a második Pécsen, a harmadik Szombathelyen, és a negyedik és egyben záróforduló Egerben, a Városi Körcsarnokban zajlott. A négyfordulós bajnokság első helyéért végig szoros küzdelem folyt a Vasakarat SC Szombathely és a HOSC Budapest csapatai között. A bajnoki cím sorsa az utolsó, egri fordulóra maradt, amikor a HOSC játékosai 2:0-ra verik a Vasakarat röpireit, és ezzel a tabellán a pontokat tekintve behozzák az addig listavezető riválisukat, és az első bajnoki címet a szettarány dönti el a HOSC javára.

Az első bajnokság játékosai

A bajnokcsapat: Halassy Olivér SC Budapest

Játékosok: Bernard Tamás, Bicskei Gyula, Czink Imre, Csík János, Dukai Géza, Kurcsics Károly, Léka István, Lőcsei Sándor, Nyíri Lajos, Paczulák András, Stettner Ferenc, Tóth László.

Edző: Nádas Pál.

Második helyezett: Szombathely

Játékosok: Dominek György, Kovács József, Makrai Ferenc, Rozmán József, Semes Ferenc, Tóth Lajos, Tóth László, Tőke József.

Edző: Solymos Endre.

Harmadik helyezett: Eger

Játékosok: Császár Imre, Király József, Király Józsefné, Madarász János, Mezei Miklós, Ongai Sándor, Ongai Sándorné, Sáfrány Sándor, Szabó Tibor, Szalay Gyula, Takács István, Vámai Pálné.

Negyedik helyezett: Pécs

Játékosok: Dobos Sándor, Dobos Sándorné, Gáspár Attila, Grósz Jenő, Hoffmann Judit, Molnár Attila, Paluska Gyula, Wisner János.

Az első bajnokság végén az év játékosának Lőcsei Sándort (HOSC) választották.

A magyar válogatott megszületése

Alighogy elkezdődött az első országos bajnokság első fordulója, máris megszületett a magyar ülőröplabda-válogatott.

A rokkant személyek nemzetközi évében, 1981-ben a MTSB megrendezi II. nemzetközi spartakiádját több sportágban, többek között ülőröplabdában is. A spartakiádra az osztrák AVSV Wien (majdnem a teljes Eb 8. helyezett válogatottat jelentette) és a szlovén Ljubljana csapatával mérkőzhetett a HOSC, a Vasakarat és az Eger csapatból összeverbuválódott magyar ülőröplabda-válogatott. A torna negyedik csapata a magyar B keret volt, így az első nemzetközi megmérettetésen majdnem a teljes honi játékosállomány részt vett. A tornát a magyar A válogatott nyerte. E torna kapcsán az osztrákok jóvoltából megérkezik hozzánk az ISOD ülőröplabda-szabályzata.

Az első magyar válogatott

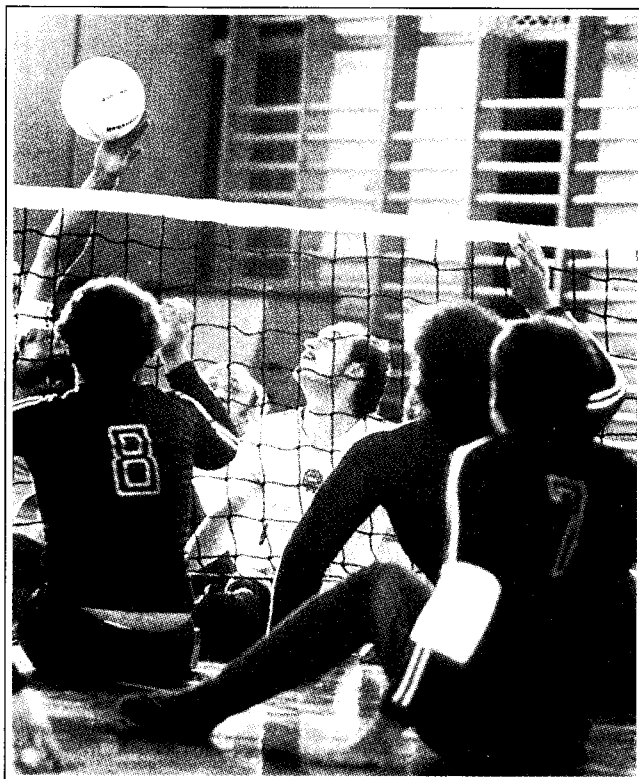
Játékosok: Bicskei Gyula, Czink Imre, Lőcsei Sándor, Paczulák András, Stettner Ferenc (HOSC), Dominek György, Kovács József (Vasakarat SC Szombathely), Szabó Tibor, Takács István (Eger).

Edző: Nádas Pál

A második országos bajnokságot már a nemzetközi szabályok szerint írta ki az MTSB. A fejlődést elsősorban (erőnlét, technikai és taktikai szint) az 1982 októberében az MTSB és a HOSC által közösen a MESZ támogatásával megrendezett ülőröplabda nemzetközi torna jelentette.

Az első ülőröplabda országos bajnokság végeredménye

1. Halassy Olivér SC Budapest	12	10	2	20: 5	22 pont
2. Vasakarat SC Szombathely	12	10	2	20: 6	22 pont
3. Mozgássérültek Egri Egyesülete	12	4	6	7:12	14 pont
4. Mozgássérültek Pécs Városi Sportegyesülete	12	0	12	0:24	12 pont

Jelenet az első válogatott mérkőzésről

E tornára eljött a budapesti Köresarnokba a holland A és B keret, a jugoszláv válogatott, valamint az osztrák AVSV Wien csapata, és itt volt az ISOD röplabdabizottságának elnöke, P. Ch. Joon. Hazánkban a HOSC ülöröplabda-csapata mellett a magyar vidékválogatott képviselte.

Ezen a tornán láttuk meg először, hogy mit tudnak a paralimpiai és Európa-bajnok hollandok. Ők mutatták be, hogy attól röplabdajáték az ülöröplabda is, hogy a labdaérintésnek tisztának kell lennie. Itt tapasztalhattuk meg, hogy fogadásnál az alkarérintéses ülő helyzet technikai ismeretének milyen fontos szerepe van. E torna után az egyesületi és a válogatottban folyó edzőmunka alaposan megváltozott. A holland vezetőktől kapott szakirodalom, edzőtervek, taktikai és technikai elemek sokaságát tartalmazta, melyeknek hazai alkalmazása a minőségi fejlődés kezdetét jelentette. Az 1982-es tornáig alig lehetett a játékosokat rávenni például arra, hogy tanuljunk meg a röplabdában alkalmazott alkarérintés adaptálását ülő helyzetű játékokhoz. A hollandok játéka láttán azonnal hozzákezdünk az alkaros érintés megtanulásához, valamint a tiszta kosárárintés érdekében újrakezdjük annak tanulását. A magasabb erőnléti állapot elérése érdekében keményedtek a fizikai, erőnléti edzések is.

Az 1982-es nemzetközi torna alkalmával kaptuk meg az első nemzetközi meghívást, amely az 1983. évi, a hollandiai Deldenben megrendezésre kerülő ülöröplabda-világ bajnokságra szólt. Megkezdődött a válogatott tudatos építése hétvégi és hetes edzőtáborok szervezésével. E munkában nagyon sokat segített László Mária testnevelő tanár, valamint szakmai tanácsaikkal Déri Rezső, Beregszászy Szabolcs és Garamvölgyi Mátyás szakedzők, akik először látták meg a röplabdaszakemberek közül, hogy az ülő helyzetben játszott röplabdázás is röplabdajáték a javából, és nem számalomra szoruló emberek csúszkálása a parketten.

Garamvölgyi Mátyás, a magyar férfi röplabda-válogatott akkori mestere az ülöröplabda-válogatott edzésén így fogalmazott 1983-ban: „Akár állva, akár ülve játszatok, a labda mindig repüljön, csak akkor mondhatjuk, hogy röplabdázunk!” – ezzel megfogalmazta a játék integrálódásának feltételét.

A játékvezetés nagyban hozzájárult az ülöröplabda-játék fejlődéséhez. Kezdetben igencsak kételkedett mindenki a játék életképességében. A régi játékszabály (1970-től 1980-ig) időszakában ritkán vezette a mérkőzéseket hivatalosan minősített röplabda-játékvezető. Először a Savaria Kupán vezettek mérkőzéseket röplabdabírók (Horváth János, Farkas László és Segyevi Imre). Az 1981-ben megrende-

zett nemzetközi rokkantévi spartakiál ülöröplabda-tornáján a Budapesti Röplabda Szövetség minősített játékvezetői működtek. Az 1982. évi budapesti Köresarnokban rendezett nemzetközi tornán már a Magyar Röplabda Szövetség támogatásával Rádi Gyula irányításával, nemzetközi rutinnal is rendelkező holland bírók társaságában az MRSZ NB I. osztályában működő magyar bírák vezettek, nemzetközi mérce szerint is kiválóan. Ezt bizonyította az a tény, hogy magyar játékvezető is kapott meghívást az 1983. évi vb-re. E meghívást elfogadtuk, és a válogatottal Rádi Gyula utazott, aki a hollandiai Delden városában a világ bajnokság legjobb játékvezetői teljesítményét nyújtotta. A vb-döntőn, a Hollandia–NSZK mérkőzés másodbírájaként kiválóan működött. Az ülöröplabda-játék és a játékvezetés igencsak szoros kölcsönhatásban van egymással. Ahogy javult és szigorodott a játékvezetés, úgy volt képes a játék magasabb színvonalra emelkedni. Rádi Gyula irányításával megalakult az MRSZ ülöröplabda-albizottsága, és már a második bajnoki évadtól a játékvezetők küldését és továbbképzését intézte.

Az 1983. évi vb játékvezetői sikerét követően az 1985. évi norvégiai Eb-re, vb-re Rádi Gyula mellett Bukodi Zsoltot is meghívták. Az első hazai világ bajnokság megrendezésekor, 1986-ban Pécsen a sportág legszínvonalasabb eseményei a teljes magyar ülöröplabda-játékvezetői testület kiválóan vizsgázott. Ennek is volt köszönhető, hogy 1986-tól a mai napig egyre több honi játékvezető szerezték már meg a nemzetközi minősítést az ülöröplabdában.

Ülöröplabda-játékvezetők

Benkő József	
Bukodi Zsolt	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Dömötör László	
Etelvári László	
Farkas László	
Fonyódi László	
Horváth János	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Husztai Zoltán	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Karádi Gábor	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Kiss Sándor	
Pál Károly	
Rádi Gyula	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Rombai Béla	
Simai Gábor	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Segyevi Imre	
Székér László	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Zach Károly	(WOVD nemzetközi minősítésű)

A pécsi vb keretében rendezték meg az első nemzetközi ülöröplabda-játékvezetői szemináriumot, amelynek nyitóelőadását dr. Holvay Endre, az MRSZ alelnöke és a FIVB JB elnöke tartotta. A pécsi vb befejeztével hat játékvezető, köztük a magyar Rádi Gyula kapott nemzetközi minősítést, és további öt magyar bírót jelölt az ISOD nemzetközi minősítésekre.

A hazai bajnoki rendszerek, a fokozatos létszámgyarapodás következtében minden évben másképpen bonyolódtak le. Az első országos bajnokságon 1981–82-ben négy, az 1986–87-es hatodik idényben már tizenegy csapat indult. A kezdeti első hat évben a Halassy Olivér SC egyeduralma volt a jellemző. 1984-ben megalakult a Nyíregyházi Piremond SE. Ettől kezdve a Nyíregyházi léptekben emelkedett a színvonal, és több csapat is alakult a körzetben.

A sportág hazai fejlődésének igen nagy lökést jelentett, hogy Magyarországon először rendeznek mozgáskorlátozottak számára világ bajnokságot. Nem véletlen, hogy a honi legnépszerűbb sportágban, az ülöröplabdában került erre sor.

Ülöröplabda-világ bajnokság

(Pécs, 1986. június 19–22.)

Tizenhárom ország zászlaja lengett az Apáczai Csere János Nevelési Központ tornacsarnokában. A nemzetközi versenyek sorában a legnépesebb mezőny három csoportban kezdhette meg a játékot, miután

dr. Csehák Judit miniszterelnök-helyettes megnyitóbeszédében megköszönte minden résztvevőnek, hogy eljöttek hazánkba, és kérte a versenyzőket, mutassák meg, hogy játékkal a mozgáskorlátozott emberek egyenjogúságát, önmegvalósítását hirdetik.

A magyar csapat az osztrákok ellen dőcögösen kezdte a játékot, majd 3:1-re (-13, 5, 8, 3) biztosan győzött, mint ahogy Egyiptom legjobbjait is biztosan 3:0 (5, 9, 6) verte. A sportág történetében a magyar csapatnak először, a világon pedig másodikként sikerült 116 perces játékban 3:2 (-12, 4, -13, 13, 11) arányban a világ-, Európa- és paralimpiai bajnok hollandok legjobbjait legyőznie.

A csoport	B csoport	C csoport
Irán	Jugoszlávia	Hollandia
Norvégia	Svédország	Magyarország
Finnország	NSZK	Ausztria
Csehszlovákia	USA	Egyiptom
Anglia		

A hatos döntőbe kerülve sorra jöttek a mieinknél eddig sokkal eredményesebb nemzeti csapatok. Először az 1984. évi paralimpián ezüstérmet szerzett NSZK, amelyet a mieink 3:1-re (11, 6, -11, 9) vertek meg. Ezután következett az 1985. évi Európa-bajnok és vb-ezüstérmes jugoszláv válogatott. A sportcsarnok hangulata, mint a hollandok elleni mérkőzésen, ismét felforrósodott, telt ház a lelátón, hangorkán, taps buzdította a magyarokat – teljes sikerrel. A 3:1-es (14, 13, -5, 3) győzelem már dobogót jelentett a mieinknek. A döntőbe kerülésért a norvégokkal kellett mérkőzni, akik érmet Eb-n, vb-n, po-n – a magyarokhoz hasonlóan – érmet még nem szereztek, de a mieinknek mind ez ideig mindössze két szettre volt erejük ('83-ban és '85-ben) ellenük. Az eddigi két vereségért most 3:1 (9, -6, 12, 11)-re sikerült visszavágni. A finálét a két veretlen csapat, Magyarország és Irán válogatottja vívta, a tét az első helyezés, az aranyérem. Az első játszmában még felesillan a remény, de a magyar csapatnak – bár végig méltó ellenfél maradt – meg kellett hajolnia a jobb iráni együttes előtt.

Irán–Magyarország 3:0 (13, 6, 12)

A magyar ülőröplabda-válogatott szereplése minden várakozást felülmúlt. A vb megkezdése előtt a negyedik hely elérésével mindenki elégedett lett volna. E szenzációs világbajnoki ezüstérem megszerzésével a csapat – a sportág története során először – kvalifikálta magát az 1988. évi szöuli paralimpiára.

A vb-ezüstérmes magyar csapat

Játékosok: Budai Sándor (Pécs), Dominek György (Szombathely), Czimmermann József, Pölcz Csaba (Nagykanizsa), Kekecs Miklós, Laczkó Lajos (Piremon SE-Nyíregyháza), Szabó Tibor (Eger), Czink Imre, Lőcsei Sándor, Léka István, Paczulák András, Stettner Ferenc (HOSC Budapest).

Vezetőedző: Nadas Pál.

Pályaedzők: Hajdú Pál (Eger), Réfi Sándor (HOSC Budapest).

Az első magyarországi világbajnokságnak a játék sikerén kívül a hírközlő szervek jóvoltából jelentős országos és nemzetközi vissz-

A mieink Pécsen biztosan verték az NSZK-t

A vb-ezüstérmes magyar csapat

hangja volt, ami pozitívan alakította a mozgáskorlátozott emberekről kialakult képet, a társadalmi közgondolkodást és hazánk megítélését a világban. A játékokon a Lukáts György vezette sajtóközpontban 52 újságíró, tv- és rádióriporter dolgozhatott.

A mozgáskorlátozottak sportéletében fontos, hogy az eredményekről vagy eredménytelenségről tudósítsanak a sajtó, tv és rádió.

A kezdeti, az 1970–80-as években a tudósításoknak majd mindig sajnálatkeltő hatása volt, ami nem gazán eredményezte azt, hogy a réteg sporttevékenységét valóban sportként értékeljék. Ebben történt változás, amikor 1982-ben a Népsport röplabdaszakírója, Lukáts György kilátogatott a budapesti Köresz-mokban zajló nemzetközi viadatra. Ettől kezdve a riportok, tudósítások, hírek ugyanúgy íródtak, mint minden más röplabdamerkőzésről.

A fejlődés tovább tart

A pécsi világbajnokságot követően az ülőröplabdázás egyre népszerűbb a mozgáskorlátozott sportolók körében. A csapatjáték, a rendszeres bajnokság, a nemzetközi siker azt eredményezi, hogy mind több vidéki városban alakul csapat. Megszületett a HOSC hegemoniája – és a mai napig is – az ülőröplabdázás tellegvára már nem Budapest, hanem Nyíregyháza!

A nyírségi Piremon SE az egyik legnagyobb hazai célvállalat támogatását élvezve nagyon rövid idő alatt három csapatot indít a bajnokságban. A mennyiségi növekedésből minőségi fejlődés következik. Az 1986–87-es évadban megszerzik első bajnoki címüket, és azóta sorozatban kilenc alkalommal a Piremon SE csapata az ország legerősebb gárdája. A kilenc bajnoki cím mellett nyolc alkalommal a Magyar Kupa győztese is, és mind ez ideig egyszer hódították el tőlük a serleget, akkor is a szintén nyírségi Start-Sportula SC Nyíregyháza ülőröplabdázói, akik 1993-ban voltak jobbak, mint a Piremon.

Az 1986–90-es években a bajnokságban 11 csapat indult, és a játék színvonala egyre javult. A bajnokság továbbra is körmerkőzéses tornarendszerben bonyolódott, de már a C és B csoportban.

Bevezették, hogy először csak egy, majd később – és ez a mai napig így van – két olyan játékos is pályára ülhet, aki nem mozgáskorlátozott.

A szabálymódosítást a hollandoktól vettük át, és ezzel megkezdődött az ülőröplabdázás integrálása. Kiváló NB I-es röplabdások is bekapcsolódtak a játékba, emelve az ülőröplabda-játék színvonalát. Időközben, 1989 decemberétől, az ülőröplabdázók önálló szakszövetségként tagjai lettek az MRSZ-nek.

Bajnokcsapatok Európa-kupája

1990. augusztus 19–25., Nyíregyháza

A hazai bajnokság 1989–90-es idényében a Piremon SE gárdája harmadszor szerzi meg az első helyet, és egyben felvállalja a másodízben kiírt Bajnokcsapatok Európa-kupája döntőjének megrendezését is.

Az akkori szabályok értelmében a rendező ország két csapattal indulhatott, így a bajnokság második helyezettje, a Hamburger SE Nagykanizsa gárdája is szerepelhetett Európa legjobb csapatai között.

A nyíregyházi városi sportcsarnok három pályáján 12 csapat küzdött az első helyért, amelyet a holland Tubanten csapata nyert meg. A Piremon gárdája második lett, ezzel eddigi legnagyobb sikerét aratta. A rendezvénynek igen jó visszhangja volt.

A BEK küzdelmeivel párhuzamosan nemzetközi játékvezetői tanfolyamot rendezett a WOVD Rádi Gyula irányításával, amelyen ismét több hazai bírór került be a nemzetközi vérkeringésbe.

A hanyatlás első jelei, és mégis fantasztikus sikerszéria!

A nyírségi BEK-nek már nem volt olyan motiváló ereje a hazai röplabdázás fejlődésére, mint a 86-os pécsi vb-nek. Sorra szűnnek meg a csapatok (Eger, Veszprém, Miskolc, Pécs, Vásárosnamény), így mára csak nyolc együttes játszik a bajnokságban. A bajnokság létszámának csökkenése, a Piremon abszolút egyeduralma, a csapatoknál történő fiatalítás hiánya sajnos színvonalcsökkenéssel járt.

Mindennek ellentmond az a tény, hogy 1995-ben, tizenöt évvel a hazai ülöröplabdázás első bajnoksága, és tíz évvel az első nemzetközi sikerek után a legszebb nemzetközi eredmények születtek.

A Piremon SE gárdája megnyeri a Bajnokcsapatok Európa-kupáját 1995-ben és 1996-ban is, és az 1995. évi Európa-bajnokságon Magyarország ülöröplabdásai az első helyen végeznek. A magyar ülöröplabdásport ez idáig soha kontinens- vagy világversenyen első helyezést nem ért el, és most, 95-96-ban ez háromszor is sikerült. Az 1995. évi Eb első hely megszerzése egyben kvalifikálást jelentett az 1996. évi paralimpiára, amelyet Atlantában rendeztek.

A honi ülöröplabdázás Eb-vb eredményei között több érmes helyezés van, de az eddigi paralimpiai játékokon, ahol ülöröplabdisták elindulhattak, csak egy 5. (Szöul), illetve 6. helyezést (Barcelona) értek el. Talán most itt van a nagy lehetőség és esély, hogy dobogón végezzen a magyar ülöröplabda-válogatott, és megszerezze első paralimpiai érmét – reménykedtek az optimisták Atlanta előtt. Sajnos ez most sem sikerült. A nyolc ellenfélből csak a kezdőnek számító Kazahsztánt, Argentínát, Oroszországot és Ukrajnát sikerült megvenni, míg Irán, Finnország, Hollandia és Németország válogatottja elleni mérkőzéseket elveszítettük. Az ötvenszázalékos teljesítmény Atlantában a 6. helyre volt csak elegendő. Az 1995–1996-ban elért nagyszerű eredményssorozat után Atlantában reális volt a dobogós remény, hiszen a Piremonra épülő válogatott bizonyította képességét és tehetségét. Nagyon sok válogatott játékosnak ez volt az utolsó lehetősége paralimpiai érem megszerzésére. Ha nem szűnik meg a hazai bajnokság létszámának rohamos csökkenése, a bajnoki rendszer nem a játék színvonalának emelését, hanem annak romlását fogja tovább erjeszteni, ha nemcsak a provinciális klub-

Az 1995. évi Eb-n aranyérmet nyert magyar csapat

érdekek, hanem a honi ülöröplabdázás is fontos lesz minden résztvevő számára, csakis akkor lehetséges, hogy a 2000-ben Sydney-ben megrendezendő XI. paralimpiát jó reményekkel lehessen megcélozni. Ha nem történik radikális változás, akár úgy is, hogy a meglévő alapokon minden újrakezdődjön, akkor elkerülhetetlen a honi ülöröplabdázás zuhanórepülése.

A magyar ülöröplabda-válogatott érmes helyezései

Év	Rendező város	Rendező ország		
1986	Pécs	Magyarország	vb	II. hely
1989	Las Vegas	Egyesült Államok	vb	II. hely
1991	Nottingham	Anglia	Eb	II. hely
1993	Järventpää	Finnország	Eb	III. hely
1995	Ljubljana	Szlovénia	Eb	I. hely

Az érmet szerzett csapatok

1986. Pécs (Magyarország), vb II. hely

Játékosok: Budai Sándor (Lendület SE Pécs), Czimmermann József (Hamburger SE Nagykanizsa), Czink Imre (HOSC Budapest), Dominek György (Vasakarat SC Szombathely), Kekecs Miklós (Piremon SE Nyíregyháza), Laczkó Lajos (Piremon SE Nyíregyháza), Léka István (HOSC Budapest), Lőcsei Sándor (HOSC Budapest), Paczulák András (HOSC Budapest), Pölcz Csaba (Hamburger SE Nagykanizsa), Stettner Ferenc (HOSC Budapest), Szabó Tibor (Eger).

Vezetőedző: Nádas Pál.

Pályaedzők: Hajdú Pál, Réti Sándor

1989. Las Vegas (Egyesült Államok), vb II. hely

Játékosok: Balogh Imre (Hamburger SE Nagykanizsa), Budai Sándor (Lendület SE Pécs), Czimmermann József (Hamburger SE Nagykanizsa), Domokos András (Piremon SE Nyíregyháza), Gál János (Piremon SE Nyíregyháza), Kekecs Miklós (Piremon SE Nyíregyháza), Lőcsei Sándor (Piremon SE Nyíregyháza), Pölcz Csaba (Hamburger SE Nagykanizsa), Szécsényi Lajos (Piremon SE Nyíregyháza).

Edző: Székér László.

Szakágvezető: Máthé Csaba.

1991. Nottingham (Anglia), Eb II. hely

Játékosok: Balogh Imre (Hamburger SE Nagykanizsa), Budai Sándor (Lendület SE Pécs), Czimmermann József (Hamburger SE Nagykanizsa), Domokos András (Piremon SE Nyíregyháza), Kekecs Miklós (Piremon SE Nyíregyháza), Makarovszky Sándor (Piremon SE Nyíregyháza), Peres János (Piremon SE Nyíregyháza), Pölcz Csaba (Hamburger SE Nagykanizsa), Stirczer József (Humanitás SE Tata), Szabó László (Piremon SE Nyíregyháza).

Edző: Székér László.

Szakágvezető: Máthé Csaba.

Az 1995. évi BEK-győztes, a Piremon SE

1993. Järventpää (Finnország), Eb III. hely

Játékosok: Balogh Imre (Hamburger SE Nagykanizsa), Domokos András (Piremon SE Nyíregyháza), Kovács László (Piremon SE Nyíregyháza), Lалуja Tibor (Mozdulj SE Vác), Makarovszky Sándor (Piremon SE Nyíregyháza), Mátyák Attila (Piremon SE Nyíregyháza), Marosi József (Humanitás SE Tatabánya), Stirczer József (Humanitás SE Tatabánya), Szabó László (Piremon SE Nyíregyháza), Szécsényi Lajos (Piremon SE Nyíregyháza).

Edző: Batai János.

Szakágvezető: Máthé Csaba.

1995. Ljubljana (Szlovénia) Eb I. hely

Játékosok: Domokos András (Piremon SE Nyíregyháza), Kovács László (Piremon SE Nyíregyháza), Makarovszky Sándor (Piremon SE Nyíregyháza), Mátyák Attila (Piremon SE Nyíregyháza), Marosi József (Humanitás SE Tatabánya), Peres János (Start-Sportula SC Nyíregyháza), Stirczer József (Humanitás SE Tatabánya), Szabó László (Piremon SE Nyíregyháza), Szécsényi Lajos (Piremon SE Nyíregyháza).

Edző: Balogh István.

Szakágvezető: Gál János.

A válogatott mérkőzései

	Összesen	Győzelem	Vereség
Anglia	1	1	0
Argentína	1	1	0
Ausztria	9	9	0
Dánia	2	2	0
Egyesült Államok	2	2	0
Egyiptom	3	3	0
Észtország	1	1	0
Finnország	17	10	7
Hollandia	14	2	12
Horvátország	1	1	0
Irak	1	1	0
Irán	10	1	9
Jugoszlávia	13	8	5
Kazahsztán	1	1	0
Németország	19	11	8
Norvégia	15	6	9
Oroszország	1	1	0
Svájc	1	1	0
Svédország	11	9	2
Szlovénia	3	3	0
Szovjetunió-FÁK	3	3	0
Ukrajna	1	1	0

A válogatott edzői

	mérk.	győz.	ver.	mérleg
Nádas Pál 1981–1986	42	26	16	61,9%
Hajdú Pál 1986–1987	10	8	2	80,0%
Szekér László 1987–1992	63	31	32	49,2%
Batai János 1993–1993	8	7	1	87,5%
Dukát Zsolt 1994–1995	10	4	6	40,0%
Balogh István 1995–	6	6	0	100%

Válogatottak

1. Czimmermann József	103	Hamburger SE (Nagykanizsa)
2. Kekecs Miklós	96	Piremon, Start-Sportula (Nyíregyháza)
3. Domokos András	87	Piremon SE (Nyíregyháza)
4. Budai Sándor	92	Lendület SE (Pécs)
5. Lőcsei Sándor	88	HCSC, Piremon, Start-Sportula
6. Paczulák András	82	HCSC (Budapest)
7. Balogh Imre	76	Hamburger SE (Nagykanizsa)
8. Szécsényi Lajos	59	Piremon SE (Nyíregyháza)
9. Pölcz Csaba	65	Hamburger SE (Nagykanizsa)
10. Stirczer József	56	Humanitás SE (Tatabánya)
11. Szabó László	53	Piremon SE (Nyíregyháza)
12. Makarovszky Sándor	53	Piremon SE (Nyíregyháza)
13. Czink Imre	55	HC SC (Budapest)
14. Dominek György	47	Vasakarat SC (Szombathely)
15. Peres János	47	Piremon, Start-Sportula (Nyíregyháza)
16. Stettner Ferenc	46	HC SC (Budapest)
17. Léka István	37	HC SC, Piremon, Vásárosnamény, Start-Sportula
18. Szabó Tibor	36	Eger
19. Mátyák Attila	24	Piremon SE (Nyíregyháza)
20. Kovács László	23	Piremon SE (Nyíregyháza)
21. Tiser Imre	22	Akarat SE (Miskolc)
22. Laczkó Lajos	20	Piremon SE (Nyíregyháza)
23. Gál János	18	Piremon SE (Nyíregyháza)
24. Klauzsovics László	10	Akarat SE (Miskolc)
25. Madarász János	10	Eger
26. Takács István	10	Eger, Akarat SE (Miskolc)
27. Bernard Tamás	8	HCSC (Budapest)
28. Deák Miklós	8	Vásárosnamény
29. Ábrahám Ferenc	7	HCSC (Budapest)
30. Marosi József	5	Humanitás SE (Tatabánya)
31. Bicskei Gyula	4	HCSC (Budapest)
32. Grácz József	4	Humanitás SE (Tatabánya)
33. Kénninger István	4	Vásárosnamény
34. Mészáros József	4	Lendület SE (Pécs)
35. Lалуja Tibor	3	Mozdulj SE (Vác)
36. Losó László	3	HCSC (Budapest)
37. Tibai István	3	HCSC (Budapest)
38. Bortyók Gábor	2	Akarat SE (Miskolc)
39. Kovács József	2	Vasakarat SE (Szombathely)
40. Mezei Miklós	2	Eger
41. Kovács Zsolt	1	Mozdulj SE (Vác)
42. Makrai Ferenc	1	Vasakarat SE (Szombathely)

A magyar csapatok eredményei a Bajnokcsapatok Európa-kupájában

Év	Rendező		Magyar	
	város	ország	résztevő	helyezés
1987	Enschede	Hollandia	Halassy Olivér SC	4.
1990	Nyíregyháza	Magyarország	Piremon SE	2.
1991	Roermond	Hollandia	Piremon SE	6.
1992	Ravne	Jugoszlávia	Piremon SE	4.
1993	Rosental	Hollandia	Piremon SE	5.
1994	Lappeenranta	Finnország	Piremon SE	3.
1995	Roermond	Hollandia	Piremon SE	1.
1996	Kristiansand	Norvégia	Piremon SE	1.

Magyar bajnokcsapatok

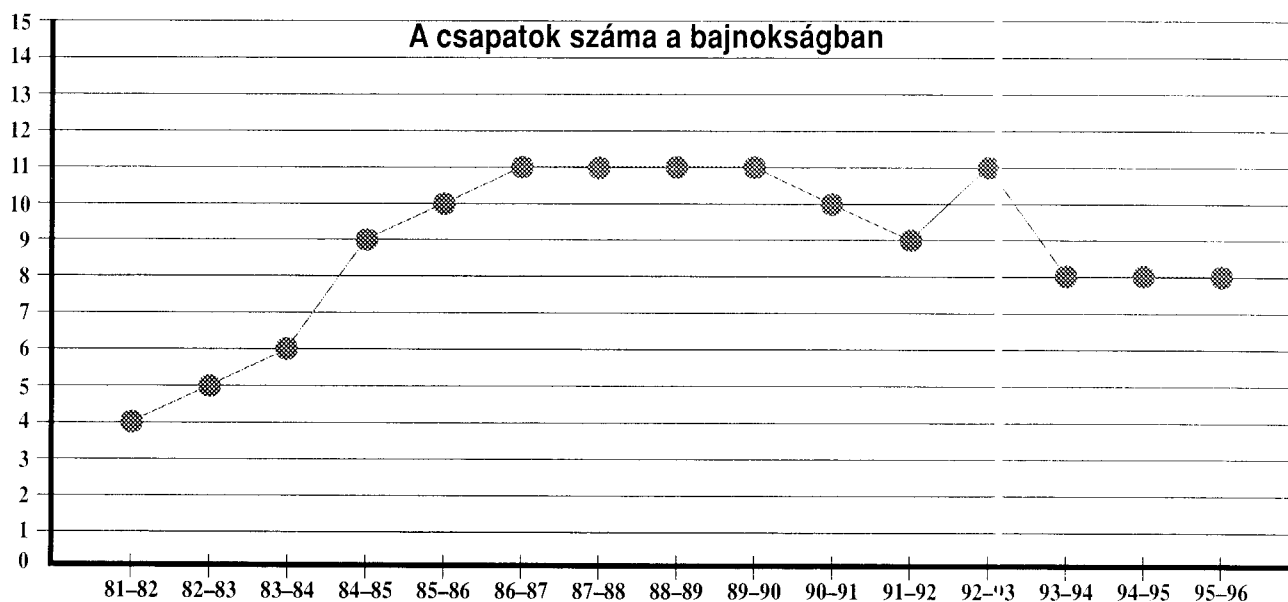
1981–82	Halassy Olivér SC Budapest
1982–83	Halassy Olivér SC Budapest
1983–84	Halassy Olivér SC Budapest
1984–85	Halassy Olivér SC Budapest
1985–86	Halassy Olivér SC Budapest
1986–87	Halassy Olivér SC Budapest
1987–88	Halassy Olivér SC Budapest
1988–89	Piremon SE Nyíregyháza
1989–90	Piremon SE Nyíregyháza
1990–91	Piremon SE Nyíregyháza
1991–92	Piremon SE Nyíregyháza
1992–93	Piremon SE Nyíregyháza
1993–94	Piremon SE Nyíregyháza
1994–95	Piremon SE Nyíregyháza
1995–96	Piremon SE Nyíregyháza

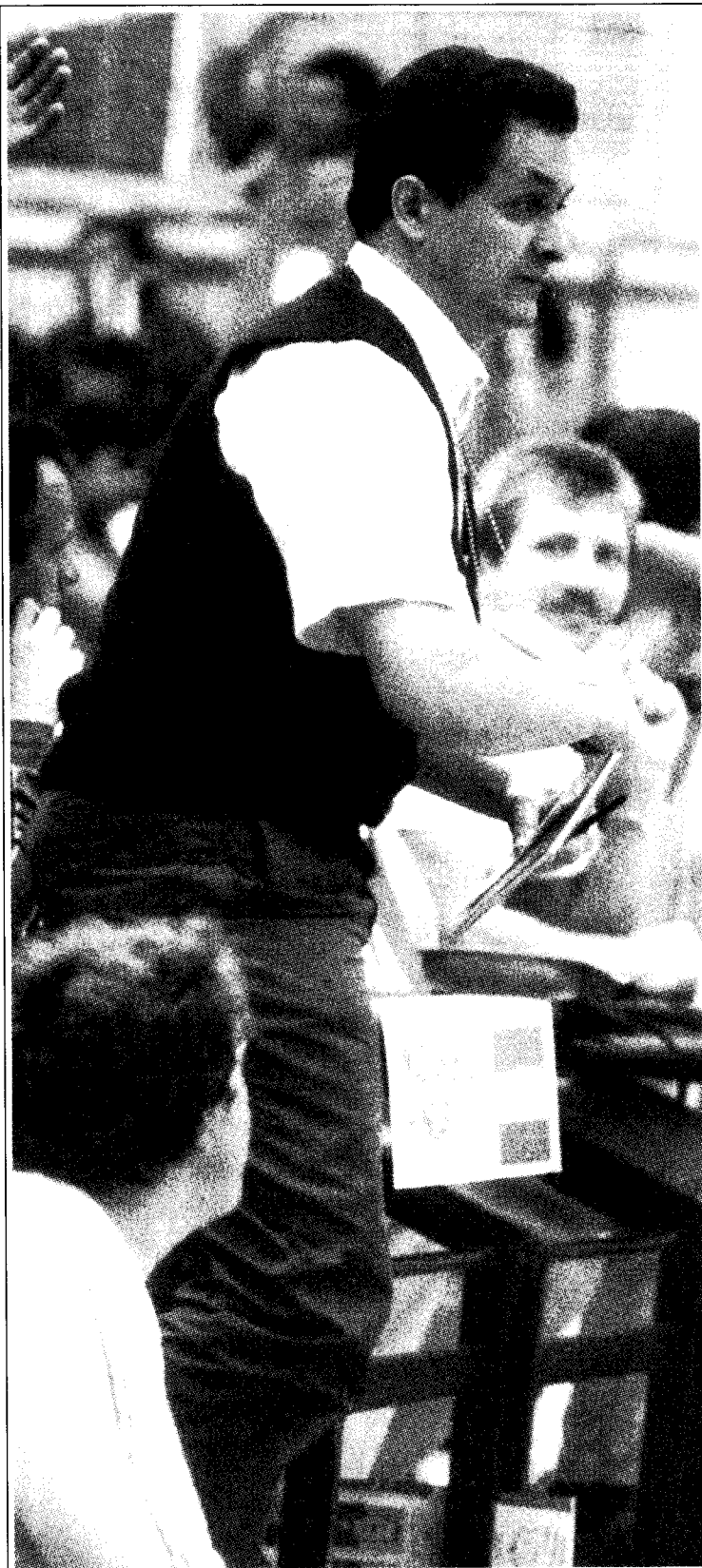
Magyar Kupa (MNK)-győztesek

Év	Rendező város	Részvevők	Bajnok
1985	Eger	8 csapat	HOSC I Budapest
1986	Nyíregyháza	9 csapat	HOSC I Budapest
1987	Pécs	13 csapat	HOSC I Budapest
1988	Pécs	11 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1989	Nagykanizsa	9 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1990	Pécs	8 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1991	Tatabánya	8 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1992	Vásárosnamény	9 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1993	Budapest	10 csapat	Start-Sportula Nyíregyháza
1994	Budapest	7 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1995	Budapest	7 csapat	Piremon SE Nyíregyháza

Bajnoki helyezések

	81–82	82–83	83–84	84–85	85–86	86–87	87–88	88–89	89–90	90–91	91–92	92–93	93–94	94–95	95–96
HOSC I (Budapest)	1	1	1	1	1	1	2	6	8	9	6	10	7	6	7
Vasakarat SC (Szombathely)	2	2	3	4	5	6	5	5	5	7	7	7	6	–	–
Eger	3	3	2	6	4	4	4	3	–	–	–	–	–	–	–
Lendület SE (Pécs)	4	5	6	8	6	5	6	4	4	4	5	6	–	–	–
Akarat SE (Miskolc)	–	4	4	7	10	11	9	9	9	8	8	9	–	–	–
Hamburger SE (Nagykanizsa)	–	–	5	3	3	3	3	2	2	2	2	3	4	4	4
HOSC II (Budapest)	–	–	–	2	7	8	–	–	10	–	–	–	–	–	–
Piremon SE (Nyíregyháza)	–	–	–	5	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Törekvés SE (Veszprém)	–	–	–	9	9	10	11	11	11	10	9	–	–	–	–
Piremon II (Nyíregyháza)	–	–	–	–	8	7	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vásárosnamény	–	–	–	–	–	9	7	7	3	5	5	8	–	–	–
Humanitás SE (Tatabánya)	–	–	–	–	–	–	8	8	6	3	4	4	3	3	3
Mozdulj SE (Vác)	–	–	–	–	–	–	10	10	7	6	3	5	5	5	5
Start-Sportula (Nyíregyháza)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	2	2	2
Ajka	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	11	8	8	8
Sprint SC (Szombathely)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7	6

Nádasi Pál

Megdöbbenő ténnyel kezdem. Nádasi Pál soha nem volt röplabdázó. Ugyanakkor – többek között – egy világbajnoki ezüstérem fűzódik a nevéhez.

Aki ismeri, az csodálja, tiszteli. Aki nem, annak az első bekezdés alkalpos magyarázatra szorul. Nádasi szakképzettségét tekintve részben kertész, részben pedig gyógypedagógus, illetve testnevelő tanár, aki jelenleg a Mozgásjavító Általános Iskola és Diákotthon igazgatója. Több mint két és fél évtizede itt volt első munkahelye is, akkor még kertészként alkalmazták. 1970-ben az iskolában alakult meg a Halassy Olivér SC, és a lelkes „kertészt” megkérték, szervezen egy nemzetközi tornát több sportágban. Ekkor szeretett bele a kerekesszékes kosárlabdázásba. Nem sejtette, hogy a székek beszerzése anyagilag megoldhatatlan. Mint a labda- és csapatjáték híve, ekkor fordult az ülőröplabdához, és most már tudjuk, ez a pillanat meghatározó volt a honi mozgássérültsport történetében.

Dicsőséges időszak kezdődött. Nem ijedt meg, amikor őt kérték fel edzőnek. Segítséget kért és kapott olyan elismert szakemberektől, mint Garamvölgyi Máttyás vagy Déri Rezső, és beszerezte a szakirodalmat, folyamatosan konzultálva a külföldi, főleg holland sportemberekkel. Rövid idő alatt négy csapat is szerveződött az országban, és kiírták az első bajnokságot. Óriási fejlődés indult. Nádasi Pál és lelkes társai szervezésében a Körösárokban rangos nemzetközi torna népszerűsítette hazánkban ezt a csodálatos sportágat. Az első magyar ülőröplabdaválogatott is elindulhatott a dicsőséges úton. A kispadon mint szövetségi kapitány, Nádasi Pál ült, miközben 1983-tól már őt választották a Mozgáskorlátozottak Testnevelési és Sportbizottsága elnökévé is. Ezt a kettős tisztséget egészen az 1986-os pécsi világbajnokságig temérdek sikerélmény kíséretében lelkesen ellátta. Miközben éremesővel tértek haza sportolónk a New York-i, szöuli és barcelonai paralimpiáról, az ülőröplabdaválogatott a világ egyik legjobbjává fejlődött. A pécsi világbajnokságon meglepő, ám hatásos taktikai, technikai újdonságok segítségével ezüstérmet szereztek a mieink.

Ez volt a csúcs. Ahogy mondják: a mór megtette kötelességét... Nádasi lemondott szövetségi kapitányi tisztről, és az 1992-es olimpiáig az elnöki teendőkre összpontosított, de nem akadt olyan rangos mérkőzés, amelyen ne ordította volna magát rekedtre. A sikeres barcelonai játékok után úgy érezte, jöjjenek most már mások. A magyar mozgássérültsport megkezdte új időszámítását, és ezen belül az ülőröplabdázók végig egyfajta motor szerepet töltöttek be.

Hogy ez a sporttörténelmi időszak mit jelentett a jövő szempontjából, azt napjaink híradásaiból pontosan nyomon lehet követni. Aki ismeri ezt a történetet, az jól tudja, hogy mögöttük ott vannak a lelkes úttörők, elsősorban Nádasi Pál, akit ha hívnak, ma is boldogan és a régi lelkesével rohan. És most már temérdek csemény közül válogathat...

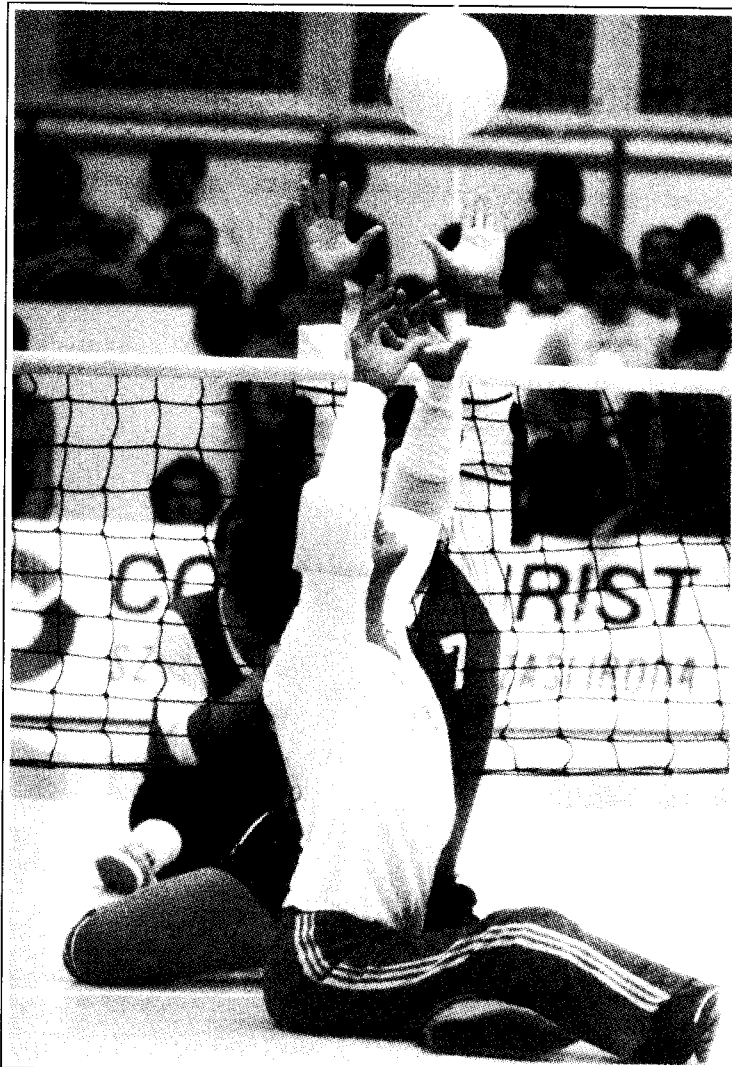
Lőcsei Sándor

1956-ban született a magyar ülőröplabdasporthoz eddig történetének egyik legkitűnőbb játékosa, aki egészen a világválogatottságig vitte, sőt megválasztották a világ legjobb támadójátékosának is. No de nem illik a végével kezdeni.

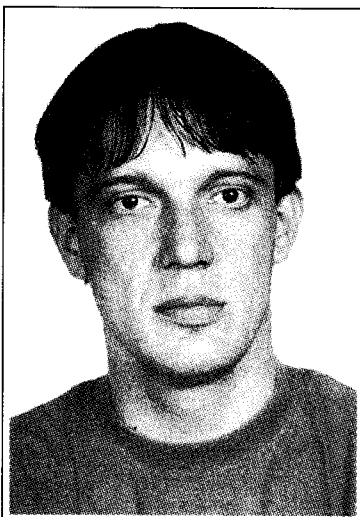
Lőcsei Sándort már az általános iskolában elvarázsolta a labda, a röplabdázásra a testnevelő tanár hívta fel a figyelmét a Mexikói úti iskolában. Azonnal helyet követelt magának a válogatottban. Nem is akármelyikben, hiszen ez volt a sportág történetének első magyar ülőröplabda-válogatottja. A sikerek közül kiemelkedik a pécsi és a Las Vegas-i világbajnokság egy-egy ezüstérme, a szöuli olimpia 5. helye, a tíz magyar bajnokság, a 11 MK-győzelem. Utóbbiak részben a Halassy Olivér SC, részben pedig a nyíregyházi Piremon SC színeiben.

Merthogy Sanyi Nyíregyházán él két gyermekével és feleségével, aki ugyancsak röplabdás, a sport hozta össze őket. „Ne csak a múltból beszélgesünk” – kéri. Érthető, hiszen ma is aktív játékos. Igaz, a válogatottságtól már visszavonult, ám Nyíregyházán bajnoki ezüstöt nyert csapatával, és amikor e sorok íródnak, ugyancsak az ezüsthelyen állnak.

Nála a sport és különösen a csapatjáték varázsa, lehetősége másról, többről szól. Még a világbajnoki aranyaknál is többről. Hiszen a magánélet minden szála valahogy kapcsolódik a röplabdához. Mert a csapat a pályán kívül is összetart. A baráti körben vagy játékosok, vagy szakvezetők, „legrosszabb” esetben szurkolók találhatók. Ha pedig szakmai tanács kell, akár a feleséggel is elemezhető a probléma. Nem csoda hát, ha arra a sablonos kérdésre, hogy mit jelent számára a röplabda, ez a válasz érkezik: „Az életet!”

Makarovszky Sándor

Régi igazság, hogy a sikerek, a példaértékű egyéniségek motiválják a környezetet, és egy-egy ilyen alkalom a szép korszakok kezdetét jelentheti.

A mozgáskorlátozott, ám a sportot kedvelő emberek számára az ülőröplabdázás varázslatos lehetőség. Hiszen ez azon kevés sportágak egyike, amelyben felszínre kerül a játékoság, a technikai, taktikai kombinációk kavalkádja. A legfontosabb pedig, hogy csapatjáték, amelyben a sportoló közösségbe kerülve, barátok társaságában él.

Főleg ez utóbbi vezérelte Makarovszky Sándort abban, hogy ezt a sportágot válassza. A hajdúsági fiatalember – úgymond – amióta az eszébe jut, aktívan sportol. Egy munkahelyi baleset átmenetileg megszakította ezt a folyamatot, de nem sokáig tartott a tanácstalanság. 1990 volt az az esztendő, amely nemcsak az ő életében számított mérföldkőnek, hanem a magyar ülőröplabdasporthoz történetében is. Otthonra talált a nyíregyházi Piremon SE csapatánál, és ez a gárda vezérletével talán a világ, de mindenképpen Európa legjobb együttesévé vált. Ez a tény megkérdőjelezhetetlen, hiszen az 1996. évi norvégiai BEK-sorozaton már másodszor került fel a Piremon SE a trónra, ismét elnyerve az értékes trófeát.

A skandináviai eseménynek a nyíregyházi legénység kollektív bravúrrja mellett akadt egy személyre szóló szenzációja is. Makarovszky Sándort Európa legjobb játékosává választották. Ilyenkor szokták az újságírók azt firtatni, hogy mi ennek a megtiszteltetésnek a titka, milyen egyéni adottságok, esetleges speciális edzőmunka juttatta fel a sztárt a csúcsra. Makarovszky azonban ezekre a kérdésekre nagyon szerényen, nem sztárként válaszol. Szerinte mindez nem a saját, hanem a csapat érdeme. Megfelelő társak nélkül ebben a sportágban a lehetőségesebb egyéniség is elkallódik.

Az öreg földrész legjobbjá tehát izzig-vérig csapatember, és nem csupán a nyíregyházi együttes eredménylistáján, hanem a válogatott teljesítményén is látszik. Olyan egyéniség, aki ismét példaképként szolgálhatja majd a honi ülőröplabdasporthoz jövőjét.